

Nr 38

Skatteutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i förordningen (1922: 260) om automobils katt jämte motioner.

Propositionen

I proposition 1971: 97 har Kungl. Maj:t under åberopande av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 26 mars 1971 föreslagit riksdagen att anta vid propositionen fogat förslag till förordning om ändring i förordningen (1922: 260) om automobils katt.

I propositionen föreslås att i förordningen (1922: 260) om automobils katt införs bestämmelser som ger möjlighet till återbetalning av automobils katt för lastbil, buss eller släpvagn som använts utom riket. Förslaget grundar sig på bilskatteutredningens betänkande (SOU 1969: 45), Fordonsbeskattningen.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 juli 1971.

Författningsförslaget har följande lydelse.

Förslag till**Förordning om ändring i förordningen (1922: 260) om automobils katt**

Härigenom förordnas, att 13 § förordningen (1922: 260) om automobils katt skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*13 §¹

Där skatteplikt för automobil under löpande kalenderår upphör, är den, som, innan skattefrihet inträtt, sist stått i automobilregister antecknad såsom ägare av automobilen, berättigad att, efter ansökan hos länsstyrelsen, kostnadsfritt återbekomma så stor del av för året erlagd skatt, som belöper å tiden efter det skattefriheten inträtt.

Äger under löpande kalenderår sänkning av skatten rum på grund av ändring av automobils beskaffenhet, är den, som vid anmälan av änd-

¹ Senaste lydelse 1924: 128.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

ringen var ägare av automobilen, berättigad att i samma ordning återbekomma vad som motsvarar sänkningen av skatten.

Automobils katt för lastbil, buss eller släpvagn som använts utom riket återbetalas enligt bestämmelser, som meddelas av Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1971.

Motionerna

I detta betänkande behandlas

dels den i anledning av propositionen väckta motionen 1971: 1447 av herr Komstedt (m) vari hemställs att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anholder om sådan ändring av bestämmelserna att rätten till tullfri införsel av drivmedel begränsas till högst 50 liter;

dels de vid riksdagens början väckta motionerna

1971: 237 av herr Petersson i Gäddvik m. fl. (m) vari hemställs att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t, med beaktande av vad i motionen anförts angående avstängning av vägar vid tjällossning m. m., anholder om förslag till lättnader av fordonsbeskattningen av lastbilar och släpvagnar under perioder då fordonen är sysslolösa,

1971: 591 av herrar Dahlgren (c) och Eriksson i Ulfsbyn (c) vari hemställs att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anholder om sådana ändringar i förordningen om nedsättning av automobils katt för lastbilar, att restitution av katt kan erhållas om fordon varit tillfälligt avfört ur bilregistret under en sammanhängande period om minst 15 dagar, oavsett anledningen till stilleståndet och under förutsättning att automobils katten för fordonet utgör minst 4 000 kr. för helt år,

1971: 622 av herr Nordgren m. fl. (m, c, fp) vari hemställs

1. att riksdagen hos Kungl. Maj:t hemställer om utredning och förslag syftande till att beskattningsåret för automobil eller släpvagn enligt automobils katteförordningen ändras till att löpa från 1 mars tolv månader framåt samt att skatteuppbörden avseende det närmast följande beskattningsåret förläggs i omedelbar anslutning till och före beskattningsårsskiftet,

2. att riksdagen hos Kungl. Maj:t hemställer om förslag i enlighet med vad i motionen anförts till bestämmelser som medger undantag från 4 § automobils katteförordningen för den som i samband med försäljning av fordon fullgjort sin anmälningsplikt enligt 18 § vägtrafikförordningen.

Utskottet

Den i propositionen föreslagna ändringen i förordningen om automobilskatt innefattar en fullmakt för Kungl. Maj:t att i enlighet med de riktlinjer som där anges meddela föreskrifter om restitution av fordonsskatt för lastbil, buss eller släpvagn som använts utomlands. Bevillningsutskottet framhöll under 1970 års höstriksdag i anslutning till andra frågor rörande beskattningen av den tunga trafiken att förevarande fråga borde tas upp till behandling utan dröjsmål. Skatteutskottet vill därför uttala sin tillfredsställelse över att förslag nu framlagts i restitutionsfrågan. De i propositionen angivna förutsättningarna för restitution ansluter mycket nära till bilskattutredningens förslag, och de ändringar som förordas finner utskottet välmotiverade. Utskottet tillstyrker därför bifall till propositionen.

I propositionen berörs inte närmare den av utredningen föreslagna maximeringen till 50 liter för införsel av obeskattat drivmedel. Utredningen ansåg att den nu gällande rätten att införa 400 liter sådant bränsle missgynnade de svenska åkerierna. Samma synpunkter framförs i motionen 1971: 1447, vari hemställs om riksdagsskrivelse med begäran att den tullfria införseln av drivmedel skall få omfatta högst 50 liter.

Utskottet medger att en strikt tillämpning av territorialitetsprincipen vid trafikbeskattningen, dvs. att transporter ska beskattas efter reglerna i det land där de utförs, talar för utredningens och motionärens förslag. På samma sätt kan denna princip åberopas till stöd för de nu föreslagna restitutionsreglerna. För att territorialitetsprincipen skall kunna tillämpas utan att vårt eget näringsliv tillfogas skada fordras emellertid att också övriga länder med vilka vi har kommersiellt trafikutbyte tillämpar beskattningsregler som inte ensidigt missgynnar de svenska transportföretagen och gynnar de inhemska transporterna. När det gäller den svenska internationella trafikens konkurrensförhållanden intar den svensk-norska gränstrafiken i viss mån en särställning. De svenska åkerierna har särskilt oroats av att man i Norge har ett system med kvantitetsrabatter på skatten efter förhållandevis kort körning och att motsvarande lättnader inte kommer den utländska trafiken till del. Därtill kommer att beslut fattats i Norge om kilometerskatt också på släpvagnar fr. o. m. den 1 juli 1971 och att därvid motsvarande lättnader kommer att gälla för de inhemska fordonen med hänsyn till körd vägsträcka. En begränsning av kvantiteten obeskattade drivmedel skulle inte heller i nämnvärd grad inverka negativt på de norska åkeriernas möjligheter att utföra transporter i Sverige men väl få den effekten att de svenska åkerierna förlorar den skatteförmån de nu har genom att de kan återvända med en förhållandevis stor kvantitet obeskattat bränsle i tanken. Mot denna bakgrund har företrädare för den svenska åkerinäringen bestämt

avstyrkt att man i nuvarande läge inför den av bilskatteutredningen förordade maximeringen. Planerna på en kilometerbeskattning har under senare tid kommit allt närmare ett förverkligande. Förutsättningarna för att vissa av de frågor som hänger samman med den svensk-norska gränstrafiken skall kunna lösas på ett mer tillfredsställande sätt bör förbättras när båda länderna har samma beskattningssystem för den tunga trafiken. I avvaktan på en mera långsiktig lösning är utskottet inte berett att förorda åtgärder som ensidigt missgynnar de svenska transporterna, och utskottet vill även framhålla angelägenheten av att Kungl. Maj:t också bevakar att de svenska intressena inte blir eftersatta inom den nordiska transportpolitiken innan en sådan lösning kommer till stånd. Med det anförda avstyrker utskottet motionen 1971: 1447.

Skatteutskottet behandlar i detta sammanhang också tre vid riksdagens början väckta motioner som inte har direkt anknytning till förslaget i propositionen men som berör fordonsbeskattningen.

1970 års höstriksdag beslöt på bevillningsutskottets hemställan att ge Kungl. Maj:t fullmakt att restituera fordonsskatt på tyngre lastbilar för kortare tid än hel kalendermånad. Förutsättningarna härför skulle vara att fordonets årsskatt uppgår till minst 4 800 kr. per år och att det reservregistrerats under en sammanhängande period av minst 15 dagar på grund av vägvästängning vid exempelvis tjällossning eller på grund av reparation. När det gäller s. k. enbilsåkare skall också sjukdom kunna godtas som restitutionsgrund. Närmare bestämmelser härom har meddelats i särskild kungörelse (SFS 1970: 888). Med anledning av propositionen begärdes i motioner att även bristande sysselsättning för åkerierna skulle utgöra restitutionsgrund. Bevillningsutskottet ansåg emellertid att en bestämmelse som medgav restitution på sådan grund skulle kunna inbjuda till missbruk och skapa betydande administrativa svårigheter och avstyrkte dessa yrkanden.

I motionen 1971: 237 begärs med återopande av vad i motionen anförts angående avstängning av vägar vid tjällossning lättnader i fordonsbeskattningen av lastbilar och släpvagnar, och i motionen 1971: 591 återkommer motionärerna till frågan om restitution vid bristande sysselsättning och vill även ha skattegränsen för restitutionsrätt sänkt från 4 800 kr. till 4 000 kr.

Utskottet finner att de skäl som bevillningsutskottet anförde mot att medge restitution vid bristande sysselsättning alltså är bärande och att några nya omständigheter inte framkommit som motiverar en omprövning av höstriksdagens beslut i frågan. Den nu gällande ordningen får emellertid närmast betraktas som ett provisorium i avvaktan på en kilometerbeskattning, då problemen i fråga kan antas helt bortfalla. Utskottet avstyrker därför motionerna 1971: 237 och 1971: 591 i den mån förstnämnda motion inte kan anses besvarad genom höstriksdagens beslut i frågan.

I motionen 1971: 622 tas upp vissa frågor som gäller bilskatteuppbörden. Motionärerna anser att beskattningsåret bör börja den 1 mars i stället för den 1 januari. Dessutom begär motionärerna bestämmelser, som skyddar den som fullgjort sin plikt att anmäla överlåtelse av fordon mot risken att senare bli krävd på bilskatt, om köparen underlåter att fullgöra skattebetalningarna.

Motionen, som väcktes innan bilregisterutredningen i år framlade sitt betänkande Ett nytt bilregister (SOU 1971: 11) kan i huvudsak anses besvarad genom utredningens förslag till ändring av automobilskatteförordningen. Där föreslås att för annan skatt än den som utgår för bil som brukas enligt interimslicens är den betalningsskyldig som ägde automobilen vid ingången av kalendermånaden närmast före den period som skatten avser. Som ägare anses den som är eller bort vara i bilregistret upptagen som ägare. Skatten föreslås i fortsättningen inte utgå för kalenderår utan för period på tolv kalendermånader.

Då de i motionen aktualiserade frågorna således redan har uppmärksamats och förslag om författningsändring kan väntas till höstriksdagen eller nästa års vårriksdag synes motionen inte böra föranleda någon åtgärd.

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet

- A. att riksdagen med bifall till proposition 1971: 97 antar det vid propositionen fogade förslaget till förordning om ändring i förordningen (1922: 260) om automobilskatt,
- B. att riksdagen avslår följande motioner, nämligen
 - 1. motionen 1971: 237
 - 2. motionen 1971: 591
 - 3. motionen 1971: 622
 - 4. motionen 1971: 1447.

Stockholm den 19 maj 1971

På skatteutskottets vägnar

ERIK BRANDT

Närvarande: herrar Brandt (s), Engkvist (s), Eriksson i Bäckmora (c), Kristenson (s), Josefson i Arric (c), Larsson i Umeå (fp), Carlstein (s), Nilsson i Trobro* (m), Wikner* (s), Stadling (s), Westberg i Hofors (s), Hörberg (fp), Söderström (m), Björk i Gävle (c) och fru Normark (s).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.

